

виробника і споживача більш міцною. По-друге, становлення знань як центрального елемента господарства робить неможливою адекватну оцінку вартості більшості благ у зв'язку з непорахованістю цінності (*nonquantifiableness of value*) основного ресурсу виробництва.

Другий важливий момент — вплив творчості на подолання інституту приватної власності. І на мій погляд, його подолання може відбутися як результат експансії особистої власності на засоби виробництва. Це дозволить працівнику виступати на ринку не в якості продавця своєї робочої сили, а в якості розробника готового інформаційного чи технологічного продукту, що створений у результаті поєднання інтелектуальних зусиль із засобами виробництва, що знаходяться в особистій власності.

Роль експансії творчості пов'язана також з тим, що вона значною мірою знімає проблему експлуатації, що є основною причиною соціальної конфліктності. Тобто не може бути експлуатованою діяльність (творчість), метою якої є не привласнення матеріальних благ, а вдосконалення особистості.

Разом з тим сучасне суспільство не знищує класові протиріччя, а замінює протистояння володарів власності і найманих працівників протистоянням тих, хто може сприймати і створювати інформацію, і тих, хто не має таких можливостей. Тобто в умовах інформаційної революції людина практично не зможе протягом усього життя компенсувати відставання в освіті — сучасні класові відмінності породжені перш за все рівнем освіченості та здатністю створювати нові знання.

Тому, згідно Болонської конвенції в університеті перш за все ми, викладачі, повинні сприяти розвитку творчих здібностей у студентів, підвищенню рівня їх освіченості для того, щоб у ХХІ ст. саме наші випускники створювали нові знання, нове суспільство, нову економіку і потужну Україну.

Г. А. Грецька, здобувач,
кафедра політекономії облікових ф-тів

ПІЗНАННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В ПІДГОТОВЦІ ЕКОНОМІСТІВ-АГРАРІЇВ

Ринкова трансформація суспільства охопила всі сфери суспільної діяльності: економіку, державне управління, соціальну сферу, культуру, освітянську діяльність, медицину тощо. Сьогодні вже

формується нова генерація спеціалістів з економіки, мислення яких базується на опануванні теоретичних принципів та механізму функціонування економіки, що будується на ринкових засадах, забуваючи при цьому про вирішальну роль держави в управлінні економікою. Як наслідок, в Україні відбувається руйнація аграрного сектору, варварське використання природних ресурсів. Тому й стоїть гостро питання щодо недопустимості догматичного та схоластичного трактування ринкової економіки при читанні економічних дисциплін.

Україна — аграрно-промислова держава, а це зумовлює необхідність відповідного державно-правового регулювання сільського господарства, обсягового аграрного законодавства та сучасної системи органів державного управління цією першорядною галуззю народного господарства. Саме вона виробляє продукти харчування, сільськогосподарську сировину для легкої промисловості.

Суб'єктами державного управління сільського господарства є ті органи державного управління, що здійснюють державно-правове регулювання сільським господарством, забезпечують належне виконання положень аграрного законодавства, здійснення повсякденного управління підлеглими по вертикалі управлінськими структурами, виробничо-господарськими, виробничо-обслуговуючими сільське господарство службами, а також органи сільськогосподарських інспекцій і контролю за діяльністю сільськогосподарських підприємств і об'єднань. Об'єктами державно-правового регулювання сільського господарства є матеріальні засоби і форми ведення сільськогосподарського виробництва.

У сільському господарстві, де економічний механізм найбільш розладнаний, а розмір зарплати та її частка в доходах працівників надзвичайно низькі, ставлення до проблеми державного регулювання продуктивності праці взагалі байдуже. Тим часом затрати праці на виробництво сільськогосподарської продукції у нас незмінно вищі, ніж у розвинутих країнах, а виробіток на працівника в господарствах у кілька раз менший порівняно з підприємствами інших галузей. Аналіз продуктивності праці не здійснюється ні в підприємствах, ні в сільськогосподарських органах усіх рівнів.

Не може бути створена ефективна ринкова економіка без регулюючої ролі держави. Це відноситься в першу чергу до країн, де відбуваються трансформаційні процеси переходу від адміністративно-командної економіки до ринкової, а точніше до викорис-

тання елементів ринкового механізму. Досвід останнього десятиріччя України засвідчив, що повне відмовлення від регулювання державою соціально-економічного розвитку, надання стихії ринку повної свободи привели до глибокої кризи, до стагнації економіки, що супроводжувалось і супроводжується великими соціальними втратами та втечею природних, фінансових та трудових ресурсів за кордон. Виокремлення нормативної економічної теорії є свідченням визнання пріоритетної ролі держави по формуванню правил поведінки людей, тому вона повинна стати складовою частиною кожної економічної дисципліни.

На наш погляд, не можна протиставляти позитивний та нормативний метод при аналізі проблем економічних дисциплін, навпаки, необхідно навчитись їх синтезувати. Окрім цього, при викладанні економічних дисциплін необхідно мати на увазі й зростаючу роль в розвитку економіки не тільки держави, а й традицій, звичаїв, економічної культури, знань та інформації.

В. А. Григор'єва, канд. пед. наук, доц.,
кафедра педагогіки і психології КЕІ КНЕУ

КРЕАТИВНІСТЬ ЯК ІНТЕГРАТИВНА ЯКІСТЬ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

Розбудова системи вітчизняної освіти і її докорінне оновлення мають на меті не лише досягнення світового рівня, але й відродження та подальший розвиток національних традицій, оновлення змісту, форм і методів навчання, примноження інтелектуального та творчого потенціалу суспільства.

Сьогодні навчальний процес орієнтується на розвиток творчого потенціалу студентів. Поняття творчого потенціалу є багатоплановою структурою, що містить комплекс здібностей, особистісні якості, емоційно-вольову забезпеченість. Особливе місце серед них посідає феномен креативності.

Проблема творчості взагалі і креативності, зокрема, є тією сферою, яка завжди викликала постійний інтерес науковців. Однак попри все, саме проблема творчості в науці досліджена вкрай недостатньо, обмаль монографічної літератури, переважає в основному популярна. Погляди вчених на закономірності, сутність та механізми креативності дуже суперечливі та поляр-